

El III Fòrum Veïnal exigeix una moratòria a la venda de sòl públic

El passat 16 de desembre es va fer públic a l'Ateneu Barcelonès el manifest del III Fòrum Veïnal Barcelonès, que reproduïm, al qual s'han adherit més d'un centenar d'entitats.

El procés de treball en torn els equipaments, que pretén donar veu al teixit veïnal davant el Pla que l'Ajuntament ha de desenvolupar en aquesta legislatura, es va concretar en un missatge a l'administració: no vendre's ni un pam més de sòl públic mentre el mapa d'equipaments no estigui concretat.

Des dels barris s'ha aixecat acta, només amb l'anàlisi del dia a dia de les AV, de 270 equipaments reivindicats, alguns dels quals tenen 30 anys d'antiguitat. Una primera llista que no inclou totes les reivindicacions.

Però el Fòrum Veïnal vol anar més enllà de la constatació d'aquest dèficit: vol concreció, terminis i l'obertura del Pla a un procés participatiu on tinguin cabuda necessitats socials presents i futures.

Eva Fernández, presidenta de la Favb, va demanar una xarxa d'equipaments forta per a una societat diversa, complexa i amb fortes desigualtats socials, i va denunciar la manca de previsió d'equipaments als plans urbanístics que es desenvolupen a la ciutat.

Experiència i sostenibilitat

Alfons López, vicepresident de

Depana, va parlar de sostenibilitat, un dels tres eixos als quals s'ha obert el debat previ sobre equipaments juntament amb la igualtat social i de gènere i la gestió, posant com a exemple d'un mal enfocament de les prioritats (economicisme per davant de la salut dels ciutadans) la construcció al port de Barcelona d'una nova central tèrmica.

Des de l'experiència de l'AV del Poblenou, Josep Mª Soler va explicar la importància de les comissions de seguiment veïnals i d'una xarxa social forta per assegurar que es tinguin en compte les necessitats dels veïns que no tenen força reivindicativa, i la constatació que un barri que no té equipaments no els demana, és a dir, que quan es tenen bons equipaments es pren consciència de la seva importància.

Finalment, Marcel·la Güell, responsable de sanitat de la Favb, va posar sobre la taula l'existència de dèficits en sectors que impliquen drets essencials, com la sanitat o l'educació, i va alertar que ara és el moment de demanar més control social i participació, abans que la ciutadania no en tingui la capacitat perquè el problema s'hagi desbordat.

Els veïns i veïnes es prenen seriosament el debat sobre els equipaments, una idea que Josep Mª Huertas Clavería va resumir a la presentació de l'acte d'aquesta manera: "El pla d'equipaments és l'actual repte de la ciutat".

Manifest per a un pla d'equipaments

Vivim la ciutat com l'escenari de grans desigualtats socials, i en aquest escenari la dotació d'equipaments apareix com un element essencial per tal de garantir la qualitat de vida de les persones.

Els equipaments han estat una reivindicació històrica del moviment veïnal de Barcelona, però al mateix temps han estat una de les assignatures pendents d'un Ajuntament que en aquests terrenys, després de 25 anys, encara no ha fet els deures al conjunt de la Ciutat.

El propi concepte d'equipament ha quedat desvirtuat per dos grans actuacions municipals: el Pla d'Hotels de 1989, que permetia construir hotels en terrenys dedicats a equipaments, i el 10HJ, que dedicava

La dotació d'equipaments és essencial per garantir la qualitat de vida en una ciutat amb greus desigualtats socials

sòl d'equipaments a habitatge protegit per a joves. Nosaltres seguim reivindicant que un equipament és un espai d'ús col·lectiu que proveeix d'un servei a la ciutadania i també reivindicuem la necessitat de dotar-nos de serveis que no estan circumscrits a un equipament com pot ser, per exemple, l'assistència domiciliària i els educadors i educadores de carrer.

L'actual dèficit d'equipaments incrementa les desigualtats socials en la mida que les persones que gaudeixen d'un poder adquisitiu més alt poden accedir als equipaments i serveis privats mentre un ampli sector de població queda fora de l'accés. Aquest és el cas de les residències geriàtriques i de les escoles bressol. I tots sabem el greu impacte que la cura a persones amb dependència té sobre la vida dels qui les envolten, en especial de les dones.

Ara l'Ajuntament ha assumit finalment, una vella reivindicació veïnal, el Pla d'Equipaments de Barcelona, un pla que cada cop esdevé més necessari atès que s'ha anat

produint una venda massiva de sòl públic sense haver fet prèviament cap reserva per a equipaments. Fins i tot les grans operacions d'habitatge projectades deixen els equipaments en un segon terme com si es tractés de la torna i no d'elements claus en l'articulació de la convivència als barris i en el manteniment i millora de la qualitat de vida de la ciutadania. Podríem posar un seguit d'exemples: Vila Olímpica, el 22@, el Pla d'Equipaments de Poblenou, que no s'ha dut encara a terme...

Per tot això les associacions i entitats sotsgnants demanem que:

- El Punt de partida del Pla d'equipaments ha de ser l'elaboració d'un mapa d'allò que existeix i l'actualització consensuada del que és i el que no és un equipament.

- El Pla d'Equipaments s'ha d'elaborar amb la participació activa i real de les persones que vivim a la Ciutat. Cal que aquesta participació es dugui a terme en totes les fases del procés encetat: en la fase de diagnòstic de necessitats, en el debat sobre les ràtios, en el disseny i la implementació del Pla d'Equipaments.

- El marc necessari i imprescindible del Pla d'Equipaments és una Llei de Serveis Socials que contempli els drets socials com a drets de la persona al mateix nivell que la sanitat o l'educació, de tal manera que hi hagi garanties que aquest drets seran respectats i no dependran de l'arbitrarietat dels tècnics.

- Els equipaments han de contemplar criteris de sostenibilitat i d'equilibri territorial.

- Els barris han de ser solidaris en l'assumpció d'aquells equipaments que són necessaris, tot i que puguin ser considerats molestos. No obstant, s'ha de tenir en compte no sobrecarregar determinades zones de la Ciutat amb un sol tipus d'equipaments. Els barris afectats no haurien de tenir dèficit d'equipaments i els equipaments molestos haurien de minimitzar al màxim el seu impacte tant en la tecnologia i l'emplaçament, com en el seu funcionament.

- Els equipaments han de constituir espais d'inclusió i no generar desigualtats. Cal evitar espais segregats i circuits paral·lels per a determinats col·lectius que generin segregació i estigma.

- En l'elaboració del Pla d'equipaments s'ha de tenir present una perspectiva de gènere que contempli no només les tasques de tipus productiu a la ciutat sinó també les necessitats derivades de la cura a les persones i la realitat actual, que posa aquestes cures sota la responsabilitat pràcticament exclusiva de les dones. Calen, doncs, equipaments que tinguin presents criteris de proximitat i de flexibilitat horària que en facilitin l'accés.

- Cal prioritzar els criteris d'estalvi i d'eficiència, fonamentalment en clau energètica, en la planificació d'equipaments. És necessari que siguin propers a les persones per tal d'evitar grans desplaçaments.

- Els equipaments han de tenir unes característiques que garanteixin el seu caràcter públic, sigui quina sigui la fórmula de gestió. Aquestes característiques han de ser: universalitat, equitat, accessibilitat, participació, compromís i transparència.

- Cal que els equipaments recullin les noves i velles necessitats. En aquest sentit, cal destacar-ne la manca d'equipaments adreçats als i les joves. Cal flexibilitzar l'ús i els objectius dels equipaments per tal que s'adaptin als canvis.

- Cal revisar l'actual sistema de gestió de residus de Barcelona i fer-lo realment eficaç. Cal millorar la implicació del veïnat i per això és negatiu que la taxa de residus formi part del rebut de l'aigua, quan mereixeria que es visualitzés a part, mesura que tindria una funció pedagògica sobre la ciutadania.

- Cal exigir de les empreses que compleixin la seva responsabilitat social en tots els nivells.

- Els sistemes d'adjudicació d'equipaments i de serveis han de vetllar per impedir la precarietat laboral de les persones que treballen en aquests sectors.

- El Pla d'Equipaments ha de preveure el corresponent programa d'avaluació del funcionament dels equipaments, dotant-se de mecanismes de participació d'usuaris i usuàries, i del teixit social.

- El Pla d'Equipaments de Barcelona haurà d'estar acompanyat d'un calendari que fixi el compromís de les administracions en la seva implementació.

Barcelona, 16 de desembre de 2004.